

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2026 m. rugpjūčio 27 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Rūtos Latvelės, Astos Pikelienės ir Viginto Višinskio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal **ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Versina“, atsakovės biudžetinės įstaigos Infrastruktūros valdymo agentūros ir trečiojo asmens uždarnosios akcinės bendrovės „Consolius LT“** apeliacinius skundus dėl Kauno apygardos teismo 2026 m. gegužės 4 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Versina“ ieškinį atsakovei biudžetinei įstaigai Infrastruktūros valdymo agentūrai dėl perkančiosios organizacijos sprendimo panaikinimo, trečiasis asmuo uždaroji akcinė bendrovė „Consolius LT“, išvadą teikianti institucija – Viešųjų pirkimų tarnyba.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Ieškovė uždaroji akcinė bendrovė (toliau – UAB) „Versina“ (toliau – ir ieškovė) kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama panaikinti atsakovės biudžetinės įstaigos Infrastruktūros valdymo agentūros (toliau – ir Infrastruktūros valdymo agentūra, atsakovė, perkančioji organizacija) 2026 m. vasario 11 d. sprendimą, kuriuo buvo atmesta UAB „Versina“ pretenzija; panaikinti atsakovės 2026 m. sausio 21 d. sprendimą dėl pasiūlymų eilės nustatymo ir trečiojo asmens UAB „Consolius LT“ pasiūlymo pripažinimo pirmuoju eilėje; pripažinti UAB „Consolius LT“ pateikus melagingą informaciją apie atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, pateikus melagingus duomenis dėl pasiūlymo galiojimą užtikrinančio dokumento ir įpareigoti atsakovę atmesti UAB „Consolius LT“ pasiūlymą; grąžinti šalis į prieš pažeidimą buvusią padėtį vykdomame viešajame pirkime „Specialiosios paskirties pastatų (3O4p, 4O4p, 5O4p, 6O4p), esančių Karaliaus Mindaugo g. 11, Ruklos k., Jonavos r. sav., kapitalinio remonto darbų ir projektavimo paslaugos (I ir II etapai)“, pirkimo Nr. ID4728514 (toliau – ir pirkimas); priteisti bylinėjimosi išlaidas.
2. Ieškovė nurodė, kad atsakovė vykdo pirkimą, kuriame ieškovė pateikė pasiūlymą. 2026 m. sausio 21 d. perkančioji organizacija informavo apie priimtą sprendimą nustatyti pasiūlymų eilę. Pirmuoju pasiūlymų eilėje nustatytas UAB „Consolius LT“ pasiūlymas, antruoju – UAB „Versina“ pasiūlymas. 2026 m. sausio 22 d. perkančioji organizacija pateikė UAB „Versina“ susipažinti

UAB „Consolius LT“ pasiūlymą. Ieškovė nustatė, kad perkančioji organizacija neteisėtai pripažino UAB „Consolius LT“ pasiūlymą laimėjusiu pirkimą, kadangi šis pasiūlymas turėjo būti atmestas. 2026 m. sausio 23 d. ieškovė pateikė perkančiajai organizacijai pretenziją, kuria reikalavo stabdyti pirkimo procedūras, panaikinti neteisėtą 2026 m. sausio 21 d. sprendimą dėl pasiūlymų eilės sudarymo, sudaryti naują eilę, pašalinti UAB „Consolius LT“ iš pirkimo bei kreiptis į UAB „KTD group“ su prašymu nurodyti pagal sutartį atliktų darbų vertę. Perkančioji organizacija išnagrinėjo pretenziją ir 2026 m. vasario 11 d. priėmė sprendimą ją atmesti.

3. Ieškovė pažymėjo, kad UAB „Consolius LT“ pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją tiek apie kvalifikacijos atitiktį, tiek apie pasiūlymo užtikrinimą. Pagal pirkimo sąlygas kartu su pasiūlymu privaloma pateikti pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą, pavyzdžiui, banko garantiją ar kitą lygiavertę priemonę. Pateikta „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ garantija neatitinka reikalavimų, nes nėra duomenų, kad šis subjektas būtų išdavęs tokią garantiją. Nepaisant to, perkančioji organizacija šį dokumentą pripažino tinkamu, nepatikrinusi jo autentiškumo ir jį išdavusio subjekto teisės teikti tokias paslaugas.
4. Trečiasis asmuo, dalyvaujantis pirkime, pateikė pasiūlymo galiojimo užtikrinimo garantiją, bankas „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ pateikė paaiškinimus, kad jis neturi jokių santykių su dokumentuose nurodytais subjektais, o pateikti garantijos dokumentai yra suklastoti. Kadangi pasiūlymo galiojimo užtikrinimas yra esminė pasiūlymo dalis, jo nepateikimas ar netinkamumas negali būti laikomas formaliu trūkumu ir negali būti taisomas po pasiūlymo pateikimo.
5. Perkančioji organizacija privalėjo griežtai laikytis savo nustatytų kvalifikacijos reikalavimų ir vertinti tiekėjų pasiūlymus tik pagal pirkimo sąlygose įtvirtintus kriterijus. Šiuo atveju buvo reikalaujama, kad tiekėjas per pastaruosius 5 metus būtų tinkamai atlikęs bent vieną ypatingojo negyvenamosios arba gyvenamosios paskirties statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto projektą, kurio vertė būtų ne mažesnė kaip 3 000 000 Eur be PVM. UAB „Consolius LT“ pateikė duomenis apie vykdytą sutartį ir nurodė daugiau kaip 3 700 000 Eur vertės darbus, tačiau ši suma apskaičiuota netinkamai ir neatitinka reikalavimų, nes į ją įtraukti darbai, nesusiję su ypatingos kategorijos statiniais. Iš pateiktų dokumentų matyti, kad tik dalis projekte vykdytų darbų atitinka ypatingo statinio kategoriją, o kiti objektai tokio statuso neturi arba nepatenka į reikalaujamą statinių rūšį. Dalį darbų atliko subrangovai, tačiau jų atliktų darbų vertė nebuvo atimta. Perskaičiavus tik reikalavimus atitinkančių darbų vertę ir atmetus subrangovų dalį, UAB „Consolius LT“ atliktų darbų vertė sudaro apie 2 700 000 Eur be PVM, todėl neatitinka nustatyto minimalaus reikalavimo. Perkančioji organizacija, nepatikrinusi deklaruotos darbų vertės pagrįstumo ir automatiškai ją pripažinusi tinkama, pažeidė pareigą tinkamai vertinti tiekėjų kvalifikaciją.

II. Pirmosios instancijos teismo sprendimo esmė

6. Kauno apygardos teismas 2026 m. gegužės 4 d. sprendimu ieškovės ieškinį patenkino iš dalies, panaikino atsakovės 2026 m. sausio 21 d. sprendimą nustatyti pasiūlymų eilę viešajame pirkime „Specialiosios paskirties pastatų (3O4p, 4O4p, 5O4p, 6O4p) Karaliaus Mindaugo g. 11, Ruklos k., Jonavos r. sav., kapitalinio remonto darbai ir projektavimo paslaugos (I ir II etapai)“, pirkimo Nr. ID4728514, pripažino trečiojo asmens pasiūlyme perkančiajai organizacijai pirkime pateiktą informaciją apie „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ 2025 m. gruodžio 22 d. išduotą pasiūlymo užtikrinimo garantiją Nr. 115/LT melaginga, skyrė atsakovei Infrastruktūros valdymo agentūrai 483 969,75 Eur baudą; kitą ieškinio dalį atmetė; nutraukė civilinės bylos dalį dėl ieškinio reikalavimo pripažinti neteisėtu atsakovės 2026 m. vasario 11 d. sprendimą atmesti ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Versina“ pretenziją; paskirstė bylinėjimosi išlaidas.

7. Teismas nurodė, kad ieškovė pretenzijoje prašė panaikinti 2026 m. sausio 21 d. sprendimą dėl neatitikties pirkimo dokumentuose nustatytiems reikalavimams, o po pretenzijos išnagrinėjimo gauti duomenys apie galimai suklasotą pasiūlymo galiojimą užtikrinantį dokumentą yra susiję su pretenzijoje iškeltais klausimais dėl subjekto, turinčio teisę teikti atitinkamas finansines paslaugas, šių aplinkybių ieškovė negalėjo nurodyti kreipimosi padavimo metu, dėl to argumentai dėl galimai suklasoto pasiūlymo galiojimą užtikrinančio dokumento ir šių duomenų pripažinimo melaginga informacija patenka į bylos nagrinėjimo ribas.
8. Teismas nurodė, kad trečiasis asmuo pateikė „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ 2025 m. gruodžio 22 d. išduotą pasiūlymo užtikrinimo garantiją Nr. 116/LT-22/12/2025 (toliau – ir garantija, pasiūlymo užtikrinimo garantija, pasiūlymo užtikrinimo priemonė). Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad Lietuvos banko raštas patvirtina, jog Kredito įstaigų registro duomenimis, „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ yra bankas turintis teisę teikti paslaugas. Teismo vertinimu, tai, kad „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ yra kredito įstaiga, kuri teikia finansines paslaugas, taip pat tai, jog perkančioji organizacija, įsitikinusi, kad tokia kredito įstaiga realiai egzistuoja, pateikė informaciją, kad laidavimo rašto projekte nurodyta informacija tinkama, nesudaro pagrindo abejonėms, jog pasiūlymo užtikrinimo garantija neatitinka pirkimo sąlygose numatytų reikalavimų.
9. Teismas nurodė, kad byloje pateiktas „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ 2026 m. kovo 13 d. atsakymas, jog bankas neturi jokių santykių su nurodytomis šalimis, dokumentai yra suklasoti, patikslino, kad neprisiima jokios atsakomybės už bet kokią žalą, atsiradusią dėl šio klastojimo, ir patvirtino, jog jau ėmėsi būtinų veiksmų su Liuksemburgo institucijomis. Teismo vertinimu, nors pasiūlymo užtikrinimo garantija Nr. 116/LT-22/12/2025 pateikimo metu neturėjo jokių akivaizdžių požymių, iš kurių būtų galima spręsti, kad dokumentas išduotas neįgalio asmens, tačiau vertinant tai, jog trečiasis asmuo siekė gauti iš šio banko tiek pasiūlymo užtikrinimo garantiją, tiek sutarties vykdymo užtikrinimo garantiją, trečiasis asmuo yra profesionalus viešųjų pirkimų teisinių santykių subjektas, šiuo atveju kaip kiekvienas atidus ir rūpestingas verslininkas, veikiantis savo rizika, kuriam keliami didesni kaip verslininkui atidumo, apdairumo ir rūpestingumo reikalavimai, trečiasis asmuo privalėjo elgtis itin apdairiai bei rūpestingai – išsiaiškinti, kodėl tokiomis sąlygomis bankas teikia garantiją. Teismas konstatavo, kad trečiasis asmuo buvo suinteresuotas pirkimo sutarties sudarymu, teikė pasiūlymą, realiai sumokėjo įmoką, kuri atitinka rinkos kainas, tačiau nesidomėdamas banko garantijos teikimo sąlygomis ir elgdamasis pasyviai turi prisiimti atsakomybę dėl dokumento, kurį pasirašė neįgalio asmens, pateikimo perkančiajai organizacijai. Teismas sprendė, kad trečiasis asmuo neįvykdė šios įrodinėjimo pareigos, todėl jo elgesys atitinka ne sąžiningo suklydimo, bet nerūpestingumo standartą.
10. Pirmosios instancijos teismas 2025 m. gruodžio 22 d. išduotą pasiūlymo užtikrinimo garantiją Nr. 116/LT-22/12/2025 kvalifikavo kaip melagingą informaciją. Teismas padarė išvadą, kad perkančioji organizacija, nesikreipusi į dokumentą išdavusią instituciją, priėmė nepagrįstą sprendimą pripažinti pasiūlymo užtikrinimo garantiją tinkama, todėl tiek perkančiosios organizacijos, tiek trečiojo asmens veiksmus pripažino neteisėtais ir tokią informaciją pripažino melaginga.
11. Teismas sprendė, kad yra teisinis pagrindas atmesti trečiojo asmens pasiūlymą pirkime, todėl panaikino perkančiosios organizacijos 2026 m. sausio 21 d. sprendimą.
12. Teismas nustatė, kad trečiasis asmuo savo profesiniam pajėgumui pagrįsti pateikė per pastaruosius 5 metus atliktų darbų, susijusių su pirkimo objektu, sąrašą, kuriame nurodė, jog įvykdė 2022 m. gruodžio 27 d. sutartį Nr. 16S-65, sutarties objektas – garažų paskirties pastatų statyba, bendra sutarties vertė sudarė 4 144 228,63 Eur, atliktų statybos darbų vertė sudarė 4 071 728,63 Eur, tiekėjo

tinkamai atliktų darbų vertė sudarė 3 737 642,08 Eur; kito ūkio subjekto UAB „Eltecha“ atliktų statybos darbų vertė sudarė 334 086,55 Eur. Teismas sprendė, kad gebėjimas pastatyti ypatingąjį statinį ir inžinerinius statinius, skirtus aptarnauti pagrindinį pastatą, patenka į profesinio pajėgumo kvalifikacijos vertinimo apimtį, kadangi be inžinerinių statinių technologinio tarnavimo pagrindinis pastatas negali būti naudojamas pagal paskirtį. Teismo vertinimu, perkančioji organizacija pagrįstai sprendė, kad nėra pagrindo išskaičiuoti iš trečiojo asmens įėjomis atliktų darbų vertės inžinerinių statinių darbų vertės.

13. Teismas akcentavo, kad byloje nėra duomenų, patvirtinančių, jog sutartį, kuria grindžiamas trečiojo asmens kvalifikacijos reikalavimas, vykdė UAB „KTD group“, UAB „Larinda“, UAB „Madagis“, dėl to perkančioji organizacija tinkamai įvertino trečiojo asmens savo įėjomis atliktų darbų vertę. Teismas, nenustatęs, kad savo įėjomis atliktų darbų vertė buvo apskaičiuota ydingai, vertino, jog nėra pagrindo spręsti dėl informacijos, kurios pagrindu ieškovė įrodinėjo neatitikimą profesinio pajėgumo kvalifikaciniam reikalavimui, pripažinimo melaginga.
14. Teismas sprendė, kad sudaryta pirkimo sutartis negali būti pripažinta negaliojančia, į prieš pažeidimą buvusią padėtį šalys negali būti grąžintos, kadangi dėl susiklosčiusios geopolitinės padėties ir tarptautinių įsipareigojimų neigiamos pasekmės gali viršyti jų teikiamą naudą. Įvertinęs perkančiosios organizacijos atlikto pažeidimo svarbą, atsižvelgdamas į tai, kad pirkimo sutartis yra susijusi su nacionaliniu saugumu ir gynyba, darbai turi būti atlikti iki 2028 m. balandžio mėn., bei tai, kad bauda turi būti ne didesnė kaip 10 procentų pirkimo sutarties vertės, pažymėdamas, kad skirtina bauda turi būti veiksminga ir proporcinga bei turėti atgrasantį poveikį perkančiajam subjektui, teismas atsakovei skyrė 483 969,75 Eur (2,5 proc. pirkimo sutarties vertės (19 358 790 Eur) baudą.

III. Apeliacinių skundų ir atsiliepimų į juos argumentai

15. Ieškovė UAB „Versina“ apeliaciniame skunde prašo pakeisti Kauno apygardos teismo 2026 m. gegužės 4 d. sprendimo dalį, kuria atmesti ieškinio reikalavimai, ir pripažinti UAB „Consolius LT“ pateikus melagingą informaciją apie atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, pripažinti pirkime sudarytą atsakovės ir trečiojo asmens sutartį negaliojančia, įpareigoti atsakovę pirkime sudaryti naują pasiūlymų eilę. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:
 - 15.1. Pirmosios instancijos teismas bylą nagrinėjo 2026 m. balandžio 27 d. ir nutartimi sprendimo priėmimą ir paskelbimą atidėjo 2026 m. gegužės 4 d. Atsakovės ir trečiojo asmens Pirkimo sutartis buvo sudaryta 2026 m. balandžio 24 d., o įsigaliojo 2026 m. gegužės 4 d. Teismas sprendimo priėmimo metu neturėjo pagrindo spręsti apie pirkimo pasibaigimą sutarties pasirašymu, nes tokie įrodymai byloje nebuvo pateikti.
 - 15.2. Kadangi sprendimo priėmimo metu pirkimo sutartis nebuvo pradėta vykdyti, prioriteto vykdyti sutartį suteikimas trečiajam asmeniui, kuris iš viešojo pirkimo buvo neteisėtai nepašalintas dėl melagingos informacijos pateikimo, yra neatitinkantis viešųjų pirkimų skaidrumo, proporcingumo ir lygiateisiškumo principų.
 - 15.3. Teismo sprendimas pripažinti sutartį negaliojančia ir įpareigoti perkančiąją organizaciją iš naujo sudaryti pasiūlymų eilę nagrinėjamoje byloje užtikrintų ekonomiškumo ir efektyvumo principus.
 - 15.4. Vertinant sutarties pripažinimo negaliojančia ir išsaugojimo pasekmių proporcingumą, privalu atsižvelgti į tai, kad šalių grąžinimas į iki pažeidimo buvusią padėtį užtikrintų racionalų lėšų panaudojimą, išvengiant alternatyvios sankcijos taikymo ir galimos žalos atlyginimo.

- 15.5. Pirkime nustatyti kvalifikacijos reikalavimai yra tikslūs ir aiškūs, pagal kuriuos reikalauta pateikti duomenis apie ypatingojo pastato kategorijoje atliktų darbų vertę. Priešingai, nei vertino pirmosios instancijos teismas, sąlygose nebuvo nurodyta, kad reikalavimą atitiks visi, ne tik įvardijami ypatingojo pastato darbai, bet ir neturintys ypatingos paskirties statuso kiti statiniai, tokie kaip inžineriniai tinklai. Nepagrįstas pirmosios instancijos teismo argumentas, kad dėl atitikimo kvalifikacijos reikalavimui turi būti vertinami visi viename objekte pagal statybos projektą atlikti ypatingojo pastato ir inžinerinių statinių statybos darbai.
- 15.6. UAB „Consolius LT“ pateikė visų atliktų statybos darbų vertę, sudarančią 4 071 728,63 Eur, ir ją sumažino UAB „Eltecha“ atliktų darbų 334 086,55 Eur verte, nurodydamas, kad tiekėjo tinkamai atliktų darbų vertė yra 3 737 642,08 Eur. UAB „Eltecha“ atliktų darbų verte turi būti mažinama garažų statybos vertė, t. y. $3\,036\,000 - 334\,086,55 = 2\,701\,913,50$. Taigi, UAB „Consolius LT“ tinkamai atliktų darbų vertė yra 2 701 913,50 Eur, ir jo, kaip tiekėjo kvalifikacija neatitinka keliamų reikalavimų.
- 15.7. Trečiojo asmens nurodyta atliktų darbų vertė turėtų būti mažinama visų subrangovų atliktų darbų verte.
16. Atsakovė Infrastruktūros valdymo agentūra apeliaciniame skunde prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2026 m. gegužės 4 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:
- 16.1. 2026 m. sausio 23 d. pretenziją ieškovas reiškė nurodydamas, kad UAB „Consolius LT“ pirkime pateikta pasiūlymo užtikrinimo priemonė neatitinka pirkimo sąlygų, nes trečiojo asmens pateiktą garantiją išdavė asmuo, kuris neatitinka pirkimo sąlygomis keliamų reikalavimų tokį dokumentą išdavusiam subjektui, t. y. nėra bankas. Pretenzijoje ieškovė nekėlė klausimo dėl galimo pasiūlymo užtikrinimo priemonės suklastojimo ir (ar) neatitikimo tikrovei aspekto. Pretenzijoje ieškovė nekeliant klausimo dėl galimo pasiūlymo užtikrinimo priemonės suklastojimo ir (ar) neatitikimo tikrovei aspekto, teismas šiuo aspektu neturėjo teisinio pagrindo nagrinėti bylos.
- 16.2. Šiuo atveju nebuvo nustatyta aplinkybių, leidžiančių manyti, kad pirkimą laimėjęs tiekėjas – trečiasis asmuo – ketino vengti sutarties sudarymo ar atsisakyti prisiimti sutartinius įsipareigojimus. Atsakovės veiksmų apdairumo standartas neturi būti siejamas su trečiojo asmens elgesiu. Teismas neturėjo pagrindo atsakovei ir trečiajam asmeniui pirkimo procese kelti vienodus apdairumo ir rūpestingumo standartus. Atsakovė, vertindama trečiojo asmens pasiūlymą ir jo pateiktą pasiūlymo įvykdymo užtikrinimo garantiją, nenustatė, kad trečiojo asmens pirkime pateikta pasiūlymo įvykdymo užtikrinimo garantija yra su akivaizdžiais trūkumais ar neatitikimais, dėl ko ji negalėtų būti priimta pirkime kaip tinkama. Byloje nėra duomenų, kad trečiasis asmuo siekė sąmoningai ir klaidinant pateikti tikrovės neatitinkančią pasiūlymo įvykdymo užtikrinimo garantiją. Trečiasis asmuo buvo suklaidintas ir pirkime pateikdamas pasiūlymo įvykdymo užtikrinimo garantiją sąžiningai klydo.
- 16.3. Nėra aišku kokiais duomenimis vadovaudamasis teismas sprendė, kad pirkimas yra pasibaigęs. Viena vertus, laikytina, kad alternatyvios sankcijos taikymui nėra teisinio pagrindo. Kita teismas nepagrįstai baudą apskaičiavo nuo pirkimo sutarties vertės su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM). Be to, taikant alternatyvią sankciją – pirkimo sutarties trukmės sutrumpinimą, būtų išlaikytas visų suinteresuotų šalių interesų balansas.
17. Trečiasis asmuo UAB „Consolius LT“ apeliaciniame skunde prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2026 m. gegužės 4 d. sprendimo dalį, kuria patenkintas iš dalies ieškinys, ir šioje dalyje

priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

- 17.1. Trečiasis asmuo neturėjo siekio klaidinti perkančiąją organizaciją teikiant melagingus duomenis, nes vienintelis jo tikslas buvo sutarties sudarymas. Pirkimo sutartis yra sudaryta, trečiasis asmuo yra pateikęs naują, tinkama pripažinta pasiūlymo užtikrinimo garantiją. Tai patvirtina, kad trečiasis asmuo sąžiningai siekė vykdyti sutartį.
- 17.2. Byloje nėra duomenų, kurie patvirtintų, kad trečiasis asmuo žinojo, jog pateikti duomenys turi trūkumų. Garantijos išdavimo procese trečiasis asmuo tiesiogiai nedalyvavo ir šis procesas buvo organizuojamas pasitelkiant tarpininką. Teismas įtvirtino tokį rūpestingumo pareigos standartą, kuriuo tiek tiekėjai, tiek perkančiosios organizacijos yra įpareigojamos tikrinti iš esmės visą informaciją.
- 17.3. Pateikta garantija buvo suderinta su atsakove ir jos pripažinta tinkama. Trečiasis asmuo neturėjo pagrindo abejoti garantijos teisingumu, papildomos pareigos kreiptis pačiam tiesiogiai į garantiją išdavusį subjektą nebuvo, be to, tokiu būdu būtų iš esmės paneigiama pasitelkiamo tarpininko paslaugų teikimo prasmė.
- 17.4. Trečiasis asmuo prisiėmė visą atsakomybę už tai, kad pareikalavus atsakovei, būtų pateikta nauja garantija bei ėmėsi organizuoti procesą dėl jos išdavimo.
- 17.5. Trečiasis asmuo viso proceso metu nuosekliai laikėsi pozicijos, kad ieškinyje naujai iškeltas klausimas dėl galimo garantijos suklastojimo, negali būti nagrinėjamas teisme, pripažįstant, kad šiuo klausimu nebuvo laikytasi privalomos išankstinės ginčo nagrinėjimo tvarkos. Ieškovės pretenzijoje pareikšti reikalavimai ir argumentai kvestionuojant banko subjektiškumo klausimą ir tariamą neatitiktį pirkimo sąlygoms, negalėjo būti tapatinami su ieškinyje nurodomais naujais argumentais dėl garantijos neatitikimo tikrovei.
- 17.6. Garantijos kvalifikavimas kaip melagingos informacijos, teismui nusprendus, kad sudaryta pirkimo sutartis negali būti pripažinta negaliojančia, lemia neigiamas finansines pasekmes atsakovei. Paaškęjus garantijos trūkumams, nesant dėl to trečiojo asmens ir atsakovės kaltės, tai nepakeičia situacijos vertinimo, kadangi paaškęjęs trūkumas negali būti laikomas nulemtu pirkimo proceso dalyvių. Nėra duomenų, kurie leistų vertinti, kodėl atsakovei buvo paskirta bauda. Byloje nebuvo nustatyta, kad garantijos pateikimo metu buvo žinomas nurodomų duomenų ar teikiamų dokumentų neteisingumas.
18. Ieškovė UAB „Versina“ atsiliepimuose į atsakovės ir trečiojo asmens apeliacinius skundus prašo juos atmesti. Atsiliepimai į apeliacinius skundus grindžiami tokiais argumentais:
 - 18.1. Po pretenzijos išnagrinėjimo ieškovė gavo duomenis apie tikrovės neatitinkančią garantiją, ši informacija yra susijusi su pretenzijoje nurodytu argumentu dėl subjekto, turinčio teisę teikti finansines paslaugas.
 - 18.2. Reikalavimas kartu su pasiūlymu pateikti pasiūlymo galiojimą užtikrinantį dokumentą prarastų prasmę, jeigu pateikus suklastotą dokumentą būtų išvengiama neigiamų pasekmių, tikintis toliau dalyvauti pirkimo procedūrose.
 - 18.3. Atsakovė veiksmų, siekiant įsitikinti garantijos patikimumu, nesiėmė nei pasiūlymo vertinimo metu, nei gavusi ieškovės pretenziją.
 - 18.4. Atsakovė gina ne savo pažeistas teises, o pritaria trečiojo asmens pozicijai, nurodydama, kad trečiasis asmuo neveikė tyčia.

- 18.5. Trečiojo asmens elgesys atitinka ne sąžiningo suklydimo, bet nerūpestingumo standartą, nes trečiasis asmuo nepatikrino garantijos tikrumo bei galiojimo.
- 18.6. Iš viešojo pirkimo procedūros pašalinant subjektą dėl melagingos informacijos nebūtina konstatuoti tyčinio jo elgesio, pakanka, kad tiekėjas būtų pripažintas kaltu dėl nerūpestingumo.
- 18.7. Suklastotą garantiją pateikęs tiekėjas neturi išvengti suklastoto dokumento pateikimo atveju atsirandančių teisinių pasekmių.
19. Atsakovė Infrastruktūros valdymo agentūra atsiliepimuose į ieškovės ir trečiojo asmens apeliacinius skundus prašo ieškovės skundą atmesti, o trečiojo asmens skundą patenkinti. Atsiliepimai į apeliacinius skundus grindžiami tokiais argumentais:
 - 19.1. Teismas pagrįstai sprendė, kad sudaryta sutartis pirkime turi būti išsaugota.
 - 19.2. Trečiasis asmuo atitiko pirkimo sąlygose keliamus kvalifikacijos reikalavimus.
 - 19.3. Ieškovės argumentas, kad trečiasis asmuo pasiūlyme pateikė melagingą informaciją, yra nepagrįstas.
20. Trečiasis asmuo UAB „Consolius LT“ atsiliepimuose į ieškovės ir atsakovės apeliacinius skundus prašo ieškovės skundą atmesti, o atsakovės skundą patenkinti. Atsiliepimai į apeliacinius skundus grindžiami tokiais argumentais:
 - 20.1. Ieškovė siekia, kad kvalifikacijos reikalavimas būtų aiškinamas ne pagal jo tikrąjį turinį, bet pagal ieškovės subjektyvų supratimą. Inžineriniai statiniai yra funkcinio ir technologinio ryšiu susiję su pagrindiniais objektais – ypatingaisiais statiniais, todėl atsižvelgiant į tai, kad visi statiniai buvo pastatyti pagal vieną projektą viename objekte, o inžineriniai statiniai skirti aptarnauti pagrindinius pastatus, pastarieji patenka į profesinio pajėgumo kvalifikacijos vertinimo apimtį.
 - 20.2. Trečiojo asmens neatitiktis kvalifikacijos reikalavimui dėl neišviešintų subrangovų vykdytų darbų vertės nebuvo įrodyta.
 - 20.3. Teismas, sprenddamas dėl pirkimo sutarties galiojimo, pagrįstai nepripažino sutarties negaliojančia, prioritetą suteikdamas viešojo intereso apsaugai.
 - 20.4. Nebuvo nustatyti pagrindai, kuriems esant garantijoje nurodyta informacija galėtų būti pripažinta melaginga. Tai, kad garantiją trečiasis asmuo gavo per tarpininką, pateikė ją atsakovei, aktyviai siekė pirkimo sutarties sudarymo, patvirtina, jog trečiasis asmuo nesiekė klaidinti ir neturėjo pagrindo abejoti garantijos tikrumu.
 - 20.5. Sutrumpinus sutarties galiojimo terminą nebūtų galimybės užtikrinti nustatytų galutinių terminų laikymąsi. Alternatyvi sankcija turi būti veiksminga, tačiau kuo mažiau kenkianti viešajam interesui. Pirkimo objektas susijęs su Lietuvos kariuomenės infrastruktūros atnaujinimu, todėl projekto įgyvendinimo vilkinimas paveiktų viešąjį interesą, susijusį su valstybės gynybos infrastruktūros plėtra ir savalaikiu jos pritaikymu naudojimui.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, argumentai ir išvados

21. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinių skundų faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 320 straipsnio 1 dalis). Apeliacinės instancijos teismas *ex officio* (pagal pareigas) patikrina, ar nėra CPK 329 straipsnyje nurodytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų. Šioje byloje teisėjų kolegija nei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų, nei pagrindo peržengti apeliacinių skundų ribas nenustatė, todėl byla nagrinėjama neperžengiant apeliacinių skundų ribų.

Dėl esminių faktinių aplinkybių ir ginčo esmės

22. Atsakovė vykdo atviro konkurso būdu tarptautinį viešąjį pirkimą „Specialiosios paskirties pastatų (3O4p, 4O4p, 5O4p, 6O4p), esančių Karaliaus Mindaugo g. 11, Ruklos k., Jonavos r. sav., kapitalinio remonto darbų ir projektavimo paslaugos (I ir II etapai)“, pirkimo Nr. ID4728514. Pirkimo objektas – specialiosios paskirties pastatų (3O4p, 4O4p, 5O4p, 6O4p) Karaliaus Mindaugo g. 11, Ruklos k., Jonavos r. sav., kapitalinio remonto darbai ir projektavimo paslaugos (I ir II etapai).
23. Atsakovė 2026 m. sausio 21 d. priėmė sprendimą dėl pasiūlymų eilės ir pirkimo laimėtojo nustatymo, pagal kurį pirmoje vietoje tiekėjos UAB „Consolius LT“ 19 358 790 Eur pasiūlymas, antroje vietoje tiekėjos UAB „Versina“ 19 449 000 Eur pasiūlymas.
24. Ieškovė 2026 m. sausio 23 d. pateikė pretenziją, kurioje prašė stabdyti viešojo pirkimo procedūrą, kreiptis į UAB „KTD group“ su prašymu nurodyti pagal sutartį atliktų darbų vertę, pašalinti UAB „Consolius LT“ iš pirkimo, panaikinti 2026 m. sausio 21 d. pasiūlymų eilę ir sudaryti naują. Ieškovė nurodė, kad UAB „Consolius LT“ pateikė melagingą informaciją: UAB „KTD group“ atliko sutartyje numatytus asfalto aikštelės įrengimo ir garažo grindų įrengimo darbus, tačiau jų vertės UAB „Consolius LT“ perkančiajai organizacijai neatskleidė ir nenurodė bei neatėmė iš nurodytos savo jėgomis atliktos darbų vertės; UAB „Consolius LT“ turėjo išskirti ir nurodyti tik pažymos I – II pozicijose nurodytų darbų vertę, kaip savo jėgomis atliktą; UAB „Consolius LT“ pateikta pasiūlymo užtikrinimo priemonė neatitinka pirkimo sąlygų.
25. Atsakovė 2026 m. vasario 11 d. priėmė sprendimą pretenziją atmesti kaip nepagrįstą.
26. Ieškovė kreipėsi į teismą su ieškiniu, kuriame ginčija atsakovės 2026 m. sausio 21 d. sprendimą pripažinti trečiojo asmens pasiūlymą laimėjusiu pirkimą. Ieškovės įsitikinimu, trečiojo asmens pateiktas pasiūlymas neatitinka pirkimo sąlygų, kadangi nepateiktas tinkamas pasiūlymo galiojimą užtikrinantis dokumentas, be to, trečiasis asmuo neatitinka pirkimo sąlygose numatyto kvalifikacijos reikalavimo, t. y. trečiasis asmuo nėra įvykdęs sutarčių, kurių vertė būtų ne mažesnė nei 3 000 000 Eur be PVM.
27. Pirmosios instancijos teismas 2026 m. gegužės 4 d. sprendimu ieškinį patenkino iš dalies, panaikino atsakovės 2026 m. sausio 21 d. sprendimą nustatyti pasiūlymų eilę pirkime, pripažino trečiojo asmens perkančiajai organizacijai pateiktame pasiūlyme informaciją apie „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ 2025 m. gruodžio 22 d. išduotą pasiūlymo užtikrinimo garantiją Nr. 116/LT-22/12/2025 melaginga, taikė alternatyvią sankciją – skyrė atsakovei Infrastruktūros valdymo agentūrai 483 969,75 Eur baudą. Teismas pripažino, kad trečiojo asmens pateikta pasiūlymo užtikrinimo garantija yra melaginga informacija, todėl yra teisinis pagrindas panaikinti perkančiosios organizacijos 2026 m. sausio 21 d. sprendimą. Teismas vertino, kad trečiasis asmuo pasiūlyme perkančiajai organizacijai nepateikė neteisingos informacijos apie atitiktą kvalifikacijos reikalavimams, t. y. trečiojo asmens atliktų darbų vertę vykdant sutartis apskaičiuota tinkamai.

28. Apeliaciniuose skunduose kvestionuojamos teismo išvados dėl trečiojo asmens pasiūlymo galiojimo užtikrinimo pripažinimo melaginga informacija, trečiojo asmens atitikties kvalifikacijos reikalavimams ir alternatyvios sankcijos taikymo.

Dėl naujų įrodymų priėmimo

29. Atsakovė kartu su apeliaciniu skundu pateikė naujus rašytinius įrodymus – 2026 m. balandžio 24 d. sudarytos statybos rangos viešojo pirkimo sutarties kopiją ir 2026 m. gegužės 4 d. laidavimo draudimo liudijimo ir mokėjimo už jį kopijas.
30. CPK 180 straipsnyje nustatyta, kad teismas priima nagrinėti tik tuos įrodymus, kurie patvirtina arba paneigia turinčias reikšmės bylai aplinkybes. CPK 314 straipsnyje nustatyta, kad apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti naujus įrodymus, kurie galėjo būti pateikti pirmosios instancijos teisme, išskyrus atvejus, kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai juos atsisakė priimti ar kai šių įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau.
31. Kasacinio teismo praktikoje, aiškinančioje CPK 314 straipsnio reglamentavimą, ne kartą nurodyta, kad dalyvaujantys byloje asmenys bendriausia prasme neturi teisės teikti naujų įrodymų apeliacinės instancijos teisme. Toks draudimas – ribotos apeliacijos, būdingos civiliniam procesui, išraiška (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-349-248/2019). Vis dėlto draudimas apeliacinės instancijos teisme priimti naujus įrodymus nėra absoliutus. Taikydamas CPK 314 straipsnyje nustatytas išimtis ir sprenddamas dėl naujai pateikiamų įrodymų priėmimo apeliacinės instancijos teismas patikrina: ar buvo objektyvi galimybė pateikti juos bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme; ar vėlesnis įrodymų pateikimas neužvilkins bylos nagrinėjimo; ar naujai prašomas priimti įrodymas turės įtakos sprendžiant šalių ginčą; ar šalis nepiktinaudžiauja įrodymų vėlesnio pateikimo teismui teise (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. spalio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-237-684/2019; 2024 m. sausio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-48-916/2024).
32. Apeliacinės instancijos teismas, atsižvelgdamas į bylos pobūdį, į tai, kad pateikti nauji įrodymai pagrindžia esant tarp atsakovės bei trečiojo asmens 2026 m. balandžio 24 d. sudarytą sutartį ginčo pirkime, įrodymai yra susiję su ginčo dalyku, aktualūs sprendžiant dėl padarinių pripažinus sprendimą dėl laimėtojo neteisėtu, šalys su šiais dokumentais turėjo galimybę susipažinti, šių įrodymų priėmimas neužvilkins bylos nagrinėjimo, bei siekdamas teisingai išnagrinėti bylą, nutaria pateiktus įrodymus priimti ir vertinti visų byloje nustatytų aplinkybių kontekste (CPK 314 straipsnis). Aptariamų naujų rašytinių įrodymų priėmimas apeliacinės instancijos teisme nepažeidžia kitų dalyvaujančių byloje asmenų procesinių teisių.

Dėl ginčo ribų (ne)peržengimo

33. Atsakovė ir trečiasis asmuo apeliaciniuose skunduose teigia, kad ieškovė ieškinį grindė nauja aplinkybe ir nauju argumentu, susijusiu su garantijos neatitikimu tikrovei, t. y. peržengė pretenzijoje nustatytas ginčo ribas.
34. CPK 423³ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ieškinyje negali būti reiškiami reikalavimai, kurie nebuvo keliami tiekėjo arba ekonominės veiklos vykdytojo kreipimesi, pareikštame išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka, išskyrus atvejus, kai šių reikalavimų ieškovas negalėjo kelti kreipimosi padavimo metu. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, ieškinio pagrindas turi sutapti su tiekėjo arba ekonominės veiklos vykdytojo kreipimesi, pareikštame išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka, nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis, kuriomis buvo grindžiamas tas kreipimasis, išskyrus atvejus, kai šių aplinkybių ieškovas negalėjo nurodyti kreipimosi padavimo metu.

35. Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad, sprendžiant dėl tiekėjo naujai pareikštų argumentų, visų pirma, turi būti įvertinta, ar tiekėjas turėjo tam tikrus duomenis, galėjo jais remtis ir ikiteisminio ginčo nagrinėjimo metu kelti tam tikrus reikalavimus; antra, jeigu tiekėjas to negalėjo padaryti, turi būti nustatyta, kada tokia informacija jam galėjo ir tapo žinoma, taip pat įvertintas tiekėjo elgesys po aktualių duomenų gavimo; trečia, turi būti įvertinta, ar, atsižvelgiant į proceso eigą ir kitas reikšmingas aplinkybes, byloje esant tam tikrų duomenų, neatsirado pagrindo teismui *ex officio* spręsti dėl jų įtakos perkančiųjų organizacijų veiksmų teisėtumui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-343-690/2018).
36. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad ieškovė 2026 m. sausio 23 d. pretenzijoje (ikiteisminėje ginčo nagrinėjimo stadijoje) kėlė abejones dėl trečiojo asmens pateiktos pasiūlymo užtikrinimo priemonės atitikimo pirkimo sąlygoms, t. y. teigė, jog subjektas, išdavęs garantiją, neturi licencijos, būtinos vykdyti banko veiklą, todėl trečiojo asmens pasiūlymas neatitinka pirkimo sąlygų. Kaip matyti iš bylos medžiagos, ieškovė 2026 m. vasario 13 d. gavo pranešimą iš Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A., kuriame nurodyta, kad 2025 m. gruodžio 22 d. banko garantija Nr. 116/LT-22/12/2025 nėra galiojanti, jos minėtas subjektas nėra išdavęs.
37. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs nustatytas aplinkybes, daro išvadą, kad ieškovė pretenzijoje ir ieškinyje aiškiai nurodė ginčo ribas, t. y. kvestionavo trečiojo asmens pasiūlymo atitikimą pirkimo sąlygoms dėl pateiktos netinkamos pasiūlymo užtikrinimo priemonės. Šiuo atveju argumento dėl banko garantijos neatitikimo tikrovei ieškovė objektyviai negalėjo nurodyti pretenzijoje, kadangi šią informaciją ji gavo 2026 m. vasario 13 d., t. y. po 2026 m. sausio 23 d. pretenzijos pateikimo. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad ieškovei objektyviai negalėjus nurodyti aplinkybės dėl banko garantijos neatitikimo tikrovei pretenzijoje, tačiau ikiteisminėje ginčo nagrinėjimo stadijoje ginčijant pasiūlymo užtikrinimo priemonės atitikimą pirkimo sąlygoms dėl ją išdavusio subjekto, argumentai, susiję su garantijos netinkamumu, patenka į ginčo ribas. Dėl išdėstytų aplinkybių, apelianų teiginiai nesudaro pagrindo teigti, kad pirmosios instancijos teismas neteisėtai išplėtė nagrinėjamo ginčo ribas.

Dėl trečiojo asmens atitikties kvalifikacijos reikalavimui

38. Ieškovė apeliaciniame skunde nurodo, kad trečiasis asmuo, siekdamas įrodyti atitiktį kvalifikacijos reikalavimui, pateikė klaidingą informaciją dėl įvykdytų sutarčių vertės, t. y. nepagrįstai prie ypatingųjų statinių statybos darbų vertės įtraukė inžinierinių tinklų įrengimo darbų vertę, taip pat prie atliktų darbų vertės įtraukė subrangovų atliktus darbus, todėl trečiasis asmuo neatitinka kvalifikacijos reikalavimo dėl įvykdytų sutarčių vertės.
39. Pirkimo sąlygų 1.2 papunktyje nurodyta, kad viešasis pirkimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – VPI), Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu bei pirkimo sąlygomis.
40. VPI 47 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad perkančioji organizacija privalo išsiaiškinti, ar tiekėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti pirkimo sąlygas, todėl ji turi teisę skelbime apie pirkimą ar kituose pirkimo dokumentuose nustatyti būtinus kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos reikalavimus ir šių reikalavimų atitiktį patvirtinančius dokumentus ar informaciją. Perkančiosios organizacijos nustatyti kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu, tikslūs ir aiškūs. Tikrinant tiekėjų kvalifikaciją, pasirinktinai atsižvelgiama į jų: 1) teisę verstis atitinkama veikla; 2) finansinį ir ekonominį pajėgumą; 3) techninį ir profesinį pajėgumą.

41. Tiekėjo kvalifikacija yra suprantama kaip jo pajėgumas ir pasiruošimas tinkamai įvykdyti ketinamus priimti išipareigojimus pagal viešojo pirkimo sutartį, kurie apima ar gali apimti ekonominį, techninį, profesinį pajėgumą, teisę verstis tam tikra veikla ar tam tikrų kokybės vadybos sistemų įdiegimą ir pan. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-293/2011; 2022 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-264-378/2022, 54 punktas). Perkančiosios organizacijos pareiga patikrinti, ar tiekėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti pirkimo sąlygas, pagrįsta objektyviu tiekėjo kvalifikacijos atitiktį nustatytiems reikalavimams liudijančių dokumentų turinio vertinimu, atsižvelgiant į tikrąją perkančiosios organizacijos valią, poreikius, susijusius su viešojo pirkimo sutarties sudarymu ir vykdymu, pirkimo sąlygas. Tai nustatyti tik vadovaujantis pirkimo sąlygų turiniu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. lapkričio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-272-378/2020, 167 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
42. Pirkimo sąlygų 4 priede „Tiekėjų pašalinimo pagrindai, reikalaujami kvalifikacijos reikalavimai“ 2 lentelės 3 punkte nustatytas tiekėjams kvalifikacijos reikalavimas, t. y. tiekėjas per pastaruosius 5 metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos, o jeigu tiekėjas įregistruotas vėliau, per laiką nuo tiekėjo registracijos dienos, turi būti tinkamai atlikęs bent vieno ypatingojo negyvenamosios arba gyvenamosios paskirties pastato naujos statybos ir (ar) rekonstravimo ir (ar) kapitalinio remonto darbus, kurių vertė ne mažesnė kaip 3 000 000 Eur be PVM ir darbų atlikimas bei galutiniai rezultatai buvo tinkami ir atlikti laiku; galutinį rezultatą tiekėjas gali būti pasiekęs pagal vieną ar kelias sutartis, sudarytas dėl to paties objekto.
43. Bylos duomenimis nustatyta, kad trečiasis asmuo perkančiajai organizacijai kartu su pasiūlymu pateikė per pastaruosius 5 metus atliktų darbų, susijusių su pirkimo objektu, sąrašą bei 2025 m. liepos 21 d. pažymą apie sėkmingai įvykdytą sutartį. Iš pateiktų dokumentų nustatyta, kad trečiasis asmuo yra įvykdęs 2022 m. gruodžio 27 d. statybos rangos viešojo pirkimo sutartį Nr. 16S-65, sutarties objektas – garažų paskirties pastatų darbai, ypatingasis negyvenamosios paskirties statinys. Nustatyta, kad bendra sutarties vertė sudarė 4 144 228,63 Eur be PVM, atliktų statybos darbų vertė sudarė 4 071 728,63 Eur be PVM. Iš 2025 m. liepos 21 d. pažymos apie sėkmingai įvykdytą sutartį matyti, kad tiekėjo tinkamai atliktų darbų vertė sudarė 3 737 642,08 Eur be PVM, kito ūkio subjekto UAB „Eltecha“ atliktų statybos darbų vertė sudarė 334 086,55 Eur be PVM.
44. Apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad tiek atliktų darbų sąrašė, tiek 2025 m. liepos 21 d. pažymoje aiškiai nurodytos tiek trečiojo asmens, tiek UAB „Eltecha“ vykdant sutartį atliktų darbų vertės, t. y. trečiojo asmens tinkamai atliktų darbų vertė sudarė 3 737 642,08 Eur be PVM, o UAB „Eltecha“ atliktų statybos darbų vertė sudarė 334 086,55 Eur be PVM. Priešingai nei nurodo ieškovė apeliaciniame skunde, šiuo atveju vertinant trečiojo asmens atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, įtvirtintiems pirkimo sąlygų 4 priede, reikšminga yra trečiojo asmens vykdant sutartį atliktų rangos darbų vertė, kuri sudaro 3 737 642,08 Eur be PVM. Nors ieškovė teigia, kad inžinierinių tinklų įrengimo rangos darbų vertė neturi būti įtraukiama į atliktų darbų vertę, tačiau toks argumentas nėra pagrįstas. Kaip teisingai nurodė pirmosios instancijos teismas, vandentiekio, nuotekų šalinimo tinklai yra inžineriniai statiniai, atliekantys pastato (statinio) aptarnavimo funkciją, todėl jų įrengimo rangos darbų vertė įskaičiuojama į sutarties darbų vertę. Be to, pirkimo sąlygose aiškiai nurodyta, kad kvalifikacijos reikalavimas siejamas su tinkamai atliktais ypatingojo negyvenamosios arba gyvenamosios paskirties pastatų naujos statybos ir (ar) rekonstravimo ir (ar) kapitalinio remonto darbais, kurių vertė ne mažesnė kaip 3 000 000 Eur be PVM, t. y. pirkimo sąlygose nėra nurodyta, jog inžinierinių tinklų, skirtų aptarnauti pagrindinį statinį, įrengimo darbų vertė negali būti įskaitoma į bendrą atliktų darbų vertę. Teisėjų kolegijos vertinimu, pateikti įrodymai pagrindžia, kad trečiasis asmuo atitinka kvalifikacijos reikalavimą, t. y. yra atlikęs ypatingųjų

negyvenamosios arba gyvenamosios paskirties pastatų naujos statybos darbus, kurių vertė 3 737 642,08 Eur be PVM.

45. Nors ieškovė teigia, kad dalį rangos darbų pagal 2022 m. gruodžio 27 d. statybos rangos viešojo pirkimo sutartį Nr. 16S-65 vykdė ne trečiasis asmuo, bet UAB „Madagis“, UAB „Larinda“ ir UAB „KTD group“, tačiau įrodymų, pagrindžiančių šią aplinkybę, nepateikė (CPK 178 straipsnis). Priešingai, byloje pateiktas UAB „KTD group“ raštas, kuriame nurodyta, kad minėta bendrovė nevykdė asfalto aikštelės įrengimo bei pastato grindų įrengimo darbų statant garažų paskirties pastatus. Taip pat į bylą pateiktas UAB „Larinda“ raštas, kuriame nurodyta, kad UAB „Larinda“ ir UAB „Consolius LT“ buvo sudariusios bendradarbiavimo sutartį, pagal kurią UAB „Larinda“ buvo suteikusi savo darbuotoją UAB „Consolius LT“ darbų vadovo pareigoms eiti objekte. UAB „Madagis“ rašte patvirtino, kad ši bendrovė darbų pagal 2022 m. gruodžio 27 d. statybos rangos viešojo pirkimo sutartį Nr. 16S-65 objekte nevykdė. Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta, teisėjų kolegija atmeta ieškovės argumentą, kad trečiojo asmens atliktų darbų vertė turėtų būti mažinama, kadangi, kaip minėta, byloje neįrodyta, jog minėtos bendrovės vykdė 2022 m. gruodžio 27 d. statybos rangos viešojo pirkimo sutartį Nr. 16S-65 bei atliko rangos darbus.
46. Apeliacinės instancijos teismas konstatuoja, kad trečiojo asmens kartu su pasiūlymu pateikti duomenys apie įvykdytų sutarčių vertę pagrindžia jo atitiktį kvalifikacijos reikalavimui, o ieškovės apeliacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo priešingai išvadai.

Dėl melagingos informacijos pateikimo

47. Atsakovė ir trečiasis asmuo apeliaciniuose skunduose nurodo, kad pateikiant pasiūlymo galiojimo užtikrinimą (banko garantiją) UAB „Consolius LT“ nesiekė sąmoningai klaidinti perkančiąją organizaciją, todėl tokia informacija nelaikytina melaginga informacija. Be to, teigiama, kad trečiasis asmuo nežinojo, jog pateikti duomenys turi trūkumų, kadangi garantijos išdavimo procesas buvo organizuojamas pasitelkiant tarpininką. Atsakovė taip pat akcentuoja, kad ji, vertindama trečiojo asmens pateiktą pasiūlymo įvykdymo užtikrinimą, nenustatė, jog jis yra su akivaizdžiais trūkumais ar neatitikimais, dėl ko jis negalėtų būti priimtas.
48. Pirkimo sąlygų 7.1.2 papunktyje nustatyta, kad pasiūlymo galiojimo užtikrinimui pateikiamas Lietuvos Respublikoje ar užsienyje registruoto banko išduoto banko garantijos raštas, kredito unijos garantija ar draudimo bendrovės laidavimas atitinkantys šiame skyriuje nurodytus reikalavimus.
49. Bylos duomenimis nustatyta, kad trečiasis asmuo 2026 m. lapkričio 17 d. kreipėsi į tarpininką uždarąją akcinę draudimo bendrovę „FT Broker“ dėl pasiūlymo galiojimo užtikrinimo gavimo. Trečiasis asmuo perkančiajai organizacijai pateikė „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ 2025 m. gruodžio 22 d. pasiūlymo užtikrinimo garantiją Nr. 116/LT-22/12/2025 išduotą 340 000 Eur sumai, kuri galiojo iki 2026 m. gegužės 30 d. Iš bylos medžiagos nustatyta, kad ieškovė 2026 m. vasario 5 d. kreipėsi į „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“, siekdama išsiaiškinti, ar bankas yra išdavęs ir ar galioja banko garantija Nr. 116/LT-22/12/2025. Bankas 2026 m. vasario 13 d. pateikė atsakymą, kuriame nurodė, kad bankas neturi jokių santykių su nurodytomis sandorio šalimis; dokumentai yra suklastoti; patikslino, kad neprisiima jokios atsakomybės už bet kokią žalą, atsiradusią dėl šio klastojimo, ir patvirtino, kad jau ėmėsi būtinų veiksmų su Liuksemburgo institucijomis.
50. Apeliantai apeliaciniuose skunduose neginčija aplinkybės, kad „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ 2025 m. gruodžio 22 d. pasiūlymo užtikrinimo garantija Nr. Nr. 116/LT-22/12/2025 yra tikrovės neatitinkantis dokumentas, minėto dokumento bankas nėra išdavęs ir tokia garantija yra negaliojanti.

51. VPI 46 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatyta, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu tiekėjas pirkimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį šiame straipsnyje ir šio įstatymo 47 straipsnyje nustatytiems reikalavimams ir perkančioji organizacija gali tai įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis arba tiekėjas dėl pateiktos melagingos informacijos negali pateikti patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal šio įstatymo 50 straipsnį.
52. Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad tiekėjo pasiūlyme pateiktos informacijos kvalifikavimas kaip melagingos pagal teismų praktiką turi platesnę prasmę ir taikymo sritį nei kituose teisiniuose santykiuose (pavyzdžiui, sukčiavimas baudžiamojoje teisėje) ir neapsiriboja tik tyčiniu suklaidinimu ar tiesos iškraipymu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-248/2020 40 punktas). Iš viešojo pirkimo procedūrų pašalinant subjektą dėl melagingos informacijos nebūtina konstatuoti tyčinio jo elgesio, pakanka, kad tiekėjas būtų pripažintas kaltu dėl tam tikro nerūpestingumo, t. y. nerūpestingumo, galinčio turėti lemiamą įtaką priimant sprendimus dėl pašalinimo, atrankos ir viešojo pirkimo sutarties sudarymo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 19 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-384-916/2019 78, 79 punktai).
53. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad ne tik pirkimo vykdytojai, bet ir tiekėjai privalo elgtis atsakingai, nepažeisti bendrųjų teisingumo ir sąžiningumo imperatyvų, savo veiksmais nepagrįstai nesukelti neigiamų padarinių kitiems asmenims ar visuomenei (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. kovo 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-56-248/2020). Kasacinio teismo yra išaiškinta, kad ūkio subjekto išipareigojimas pirkimo vykdytojui aiškintinas kartu su jo pareigomis elgtis rūpestingai ir jam taikomu aukštesniu profesionalumo standartu, kartu reiškia jo pareigą teikiant pasiūlymą įsitikinti savo teikiamos informacijos tikrumu, siūlomų prekių atitiktimi keliamiems reikalavimams ar pan. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. kovo 9 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-56-248/2020 48 punktas).
54. Apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad, viena vertus, trečiasis asmuo, kaip tiekėjas, nesielgė apdairiai ir prieš pateikdamas dokumentą (pasiūlymo užtikrinimo garantiją) perkančiajai organizacijai nesikreipė į banką „Sumitomo Mitsui Trust Bank (Luxembourg) S.A.“ dėl patvirtinimo, jog garantija yra išduota bei galiojanti, t. y. neįsitikino teikiamo dokumento patikimumu ir galiojimu. Toks trečiojo asmens neveikimas negali būti laikomas sąžiningu suklydimu, priešingai, jis pažeidžia pareigą elgtis sąžiningai ir rūpestingai, be kita ko, pareigą įsitikinti teikiamos informacijos patikimumu. Kita vertus, atsakovė Infrastruktūros valdymo agentūra vykdo krašto apsaugos sistemos perkančiosios organizacijos funkcijas ir yra atsakinga už krašto apsaugos sistemos infrastruktūros plėtros projektus, jos steigėja yra Krašto apsaugos ministerija, todėl atsakovė yra priskirtina prie perkančiųjų organizacijų, veikiančių gynybos srityje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2026 m. vasario 11 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-8-469/2026 36 punktas). Šiuo atveju atsakovė, vykdydama pirkimą, susijusį su gynyba ir nacionaliniu saugumu (perkami kareivinių statybos rangos darbai), taip pat atsižvelgdama į itin didelę pirkimo vertę (trečiojo asmens pateikto pasiūlymo vertė sudarė 19 358 790 Eur), turėjo elgtis apdairiai ir patikrinti trečiojo asmens pateikto pasiūlymo galiojimo užtikrinimą kreipiantis į jį išdavusią įstaigą, tačiau to nepadarė. Priešingai, atsakovė tiek bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu, tiek apeliacinio proceso metu siekia, kad tikrovės neatitinkančios informacijos pateikimas pirkime būtų pripažintas tinkamu, tačiau teisėjų kolegija negali sutikti su tokia atsakovės pozicija, kadangi pirkimo vykdymas pažeidžiant teisės akto reikalavimus negali būti teisėtas, be to, pagal siekiamo įsigyti pirkimo objekto ryšį su valstybės gynyba bei nacionaliniu saugumu gali lemti neigiamas pasekmes valstybei.

55. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs pirkimo pobūdį ir svarbą (pirkimo objektas neatsiejamai susijęs su gynyba ir nacionaliniu saugumu), sprendžia, kad, nustačius pažeidimą, kuris pasireiškė trečiojo asmens tikrovės neatitinkančios informacijos pateikimu, pirkimas negali būti laikomas teisėtu. Šiuo atveju pirmosios instancijos teismas trečiojo asmens pasiūlymo galiojimo užtikrinimą pagrįstai pripažino melaginga informacija, kuri pateikta turint tikslą suklaidinti perkančiąją organizaciją, o apeliacinių skundų argumentai nesudaro pagrindo priešingai išvadai.

Dėl pirkimo sutarties (ne)pripažinimo negaliojančia bei alternatyvių sankcijų taikymo

56. VPĮ 105 straipsnio 1 dalies 4 punktas numato, kad teismas pripažįsta pirkimo sutartį negaliojančia, nustačius kitų šio įstatymo imperatyviųjų nuostatų šiuurškšius pažeidimus. VPĮ 106 straipsnio 2 dalis numato, kad teismas gali nepripažinti pirkimo sutarties ar preliminarinės sutarties negaliojančia ir taikyti alternatyvias sankcijas pagal šio straipsnio 3 dalį, nors pirkimo sutartis ar preliminarinė sutartis buvo sudaryta neteisėtai pagal šio įstatymo 105 straipsnio 1 dalies nuostatas, jeigu dėl viešojo intereso, įskaitant su pirkimo sutartimi ar preliminarine sutartimi nesusijusius ekonominius interesus, dėl kurių pirkimo sutarties ar preliminarinės sutarties pripažinimas negaliojančia turėtų neproporcingų pasekmių, būtina išsaugoti pirkimo sutarties ar preliminarinės sutarties pasekmes.
57. Priešingai nei teigia ieškovė, pagal nuosekliai suformuotą kasacinio teismo praktiką, viešojo pirkimo procedūras pripažinus neteisėtomis, turi būti sprendžiama dėl perkančiosios organizacijos neteisėtų veiksmų padarinių; tokiais iš esmės yra pripažįstamos įstatyme įtvirtintos neigiamo pobūdžio priemonės – viešojo pirkimo sutarties pripažinimas negaliojančia (VPĮ 105 straipsnis) ar jos išsaugojimas ir alternatyvios sankcijos skyrimas (VPĮ 106 straipsnis) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 3 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-220-969/2020 73 punktą; 2020 m. lapkričio 11 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-272-378/2020 174 punktą).
58. Pagal kasacinio teismo praktiką, jeigu viešasis pirkimas įstatymo pagrindu yra pasibaigęs (taigi jo metu priimti sprendimai nebesukelia teisinių padarinių) viešojo pirkimo sutarties sudarymu, teismas, konstatavęs, kad viešojo pirkimo procedūros vyko neteisėtai, *ex officio* pripažįsta viešojo pirkimo sutarties sudarymą neteisėtu ir sprendžia dėl įstatyme įtvirtintų padarinių: viešojo pirkimo sutarties pripažinimo niekine ir jos panaikinimo arba jos išsaugojimo ir alternatyviųjų sankcijų taikymo (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 29 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-577-415/2016 38 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką; 2023 m. gruodžio 23 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-337-916/2023 63 punktą).
59. Iš bylos medžiagos nėra aišku, kokiais duomenimis vadovaujantis pirmosios instancijos teismas nustatė, kad atsakovė ir trečiasis asmuo iki teismo sprendimo priėmimo sudarė sutartį pirkime. Kita vertus, kaip matyti iš atsakovės kartu su apeliaciniu skundu pateiktų įrodymų, 2026 m. balandžio 24 d. atsakovė ir trečiasis asmuo sudarė statybos rangos viešojo pirkimo sutartį, kuri įsigaliojo 2026 m. gegužės 4 d., kuomet trečiasis asmuo pateikė laidavimo draudimo liudijimą.
60. Nagrinėjamu atveju pripažinus, kad pirkimo procedūros įvykdytos netinkamai ir dėl to neteisėtu pripažinus atsakovės 2026 m. sausio 21 d. sprendimą nustatyti pasiūlymų eilę, turi būti išspręstas klausimas dėl 2026 m. balandžio 24 d. atsakovės ir trečiojo asmens sudarytos viešojo pirkimo sutarties (ne)pripažinimo negaliojančia.
61. Bylos duomenimis nustatyta, kad pirkimo sutartis sudaryta 2026 m. balandžio 24 d. o įsigaliojo 2026 m. gegužės 4 d. Lietuvos apeliacinis teismas nagrinėdamas šią bylą 2026 m. balandžio 20 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e2-344-790/2026 nurodė, kad pirkimo objektas yra ypatingos svarbos, susijęs su nacionaliniu saugumu ir gynyba, taip pat su Lietuvos Respublikos tarptautinių įsipareigojimų NATO dėl priešakinės gynybos ir karinio buvimo didinimo rytinėje NATO dalyje bei

įsipareigojimų pagal dvišalius susitarimus su Vokietijos Federacine Respublika dėl karinės infrastruktūros vystymo vykdymu. Pirkimu siekiama atnaujinti Rukloje esančius specialiosios paskirties pastatus, kuriuose numatyta dislokuoti sąjungininkų karius, pagal Lietuvos ir Vokietijos iš anksto sutartas sąlygas. Lietuvos Respublika yra įsipareigojusi reikiamą infrastruktūrą Vokietijos karių dislokavimui paruošti iki 2027 m. pabaigos, o, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos duomenimis, I etapo kareivinių kapitalinio remonto darbai turi būti atlikti iki 2027 m. balandžio mėn., II etapo – iki 2028 m. balandžio mėn. (minėtos nutarties 33 punktą). Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos 2026 m. balandžio 8 d. rašte, adresuotame ieškovei, nurodyta, kad specialios paskirties pastatai 3O4P, 4O4P, 5O4P, 6O4P (kareivinės) Rukloje skirti sąjungininkų (Vokietijos brigados) apgyvendinimui.

62. Teisėjų kolegijos vertinimu, pirkimo sutarties pripažinimas negaliojančia, atsižvelgiant į pirkimo tikslą bei pirkimo objektą, t. y. į tai, jog pirkimu siekiami įsigyti pastatų, reikalingų priimti ir apgyvendinti numatytus dislokuoti sąjungininkų karius, statybos rangos darbai, taip pat į tai, kad sudėtinga Lietuvos geopolitinė padėtis, blogėjanti saugumo situacija regione lemia poreikį imtis neatidėliotinų ir skubių veiksmų užtikrinant gynybos ir karinio buvimo didinimą šalyje, vystant karinę infrastruktūrą, reikalingą sąjungininkų priėmimui pagal įsipareigojimus, iš esmės gali sukelti neigiamus padarinius, t. y. gali kilti reali grėsmė laiku neužtikrinti tinkamų sąlygų sąjungininkų priėmimui ir veiklai, o tai gali lemti tarptautinių įsipareigojimų pažeidimą, taip pat neproporcingus neigiamus padarinius valstybės gynybai, pažeisti nacionalinio saugumo interesus. Akcentuotina, kad pirkimo sutartis įsigaliojo 2026 m. gegužės 4 d., t. y. prieš daugiau nei tris mėnesius. Apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad nagrinėjamoje byloje kyla poreikis taikyti VPĮ 106 straipsnio 2 dalies nuostatas – išsaugoti neteisėtai sudarytą sandorį ir perkančiajai organizacijai skirti vieną iš galimų alternatyviųjų sankcijų, o ieškovės apeliacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo spręsti priešingai.
63. Teismo skiriamos alternatyvios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios; teismas taiko šias alternatyvias sankcijas: 1) pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties trukmės sutrumpinimą; 2) perkančiajai organizacijai skiriamą baudą, kuri skiriama ne didesnė negu 10 procentų pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties vertės (VPĮ 106 straipsnio 3 dalies 1, 2 punktai). Teismas, skirdamas alternatyvias sankcijas, turi atsižvelgti į visus reikšmingus aspektus, įskaitant pažeidimo rimtumą, perkančiosios organizacijos elgesį, taip pat teismo paskirta alternatyvi sankcija turi būti motyvuojama teismo sprendime (VPĮ 106 straipsnio 4 dalis).
64. Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis VPĮ 106 straipsnio 3 dalies 2 punktu, įvertinęs perkančiosios organizacijos veiklos specifiką, padaryto pažeidimo pobūdį, konstatavo, jog yra pagrindas skirti perkančiajai organizacijai 2,5 proc. sutarties vertės dydžio baudą, t. y. 483 969,75 Eur baudą.
65. Atsakovė apeliaciniame skunde kvestionuoja pirmosios instancijos teismo sprendimą paskirti jai alternatyvią sankciją – 483 969,75 Eur baudą. Perkančioji organizacija teigia, kad teismas neturėjo skirti baudos, kadangi pasiūlymų vertinimo metu atsakovė neturėjo duomenų, jog garantija yra negaliojanti. Be to, atsakovės teigimu, šiuo atveju turėtų būti taikoma kita alternatyvi sankcija – pirkimo sutarties trukmės sutrumpinimas, kuri išlaikytų visų šalių interesų balansą. Teisėjų kolegija nesutinka su šiais perkančiosios organizacijos apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais.
66. Viena vertus, teisėjų kolegija iš dalies sutinka, kad trečiasis asmuo yra atsakingas už melagingos informacijos pateikimą, kita vertus, atsakovės nurodyti argumentai nepaneigia byloje nustatytų aplinkybių, kad ji, vykdydama pirkimą, susijusį su valstybės gynyba ir nacionaliniu saugumu, ir 2026 m. sausio 21 d. priimdama sprendimą dėl trečiojo asmens pasiūlymo pripažinimo laimėjusiu, nebuvo pakankamai atsakinga ir rūpestinga, nesiėmė veiksmų, kad patikrinti trečiojo asmens

pateikto pasiūlymo galiojimo užtikrinimą kreipiantis į jį išdavusią įstaigą. Be to, atsakovė, žinodama, kad trečiojo asmens pateiktas pasiūlymo galiojimo užtikrinimas neatitinka tikrovės, t. y. bylos nagrinėjimo metu esant pateiktam banko 2026 m. vasario 13 d. atsakymui, kuriame nurodyta, jog bankas neturi jokių santykių su nurodytomis sandorio šalimis, o dokumentai yra suklastoti, 2026 m. balandžio 24 d. sudarė sutartį pirkime su trečiuoju asmeniu. Nors trečiasis asmuo 2026 m. gegužės 4 d., jau po sutarties sudarymo, pateikė perkančiajai organizacijai laidavimo draudimo liudijimą, tačiau tai nepaneigia nustatyto grubaus pirkimo procedūros pažeidimo, kuomet priimant sprendimą dėl pasiūlymų eilės nustatymo trečiojo asmens pasiūlymas neatitiko pirkimo sąlygų, t. y. buvo pateiktas tikrovės neatitinkantis dokumentas dėl pasiūlymo galiojimo užtikrinimo. Apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad viešuosius pirkimus reglamentuojančios teisės normos nesuponuoja, jog perkančioji organizacija, žinodama apie tiekėjo pirkime pateikto pasiūlymo (dokumentų) trūkumus, gali juos ignoruoti ir sudaryti su tokiu tiekėju sutartį. Kitaip tariant, pareiga laikytis įstatymo nuostatų tenka ir perkančiajai organizacijai. Šiuo atveju pirkimo pažeidimas yra akivaizdus, trečiasis asmuo pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją, tačiau, nepaisant šios aplinkybės, ginčo nagrinėjimo teisme metu, atsakovė sudarė sutartį.

67. Taigi, teisėjų kolegija, įvertinusi perkančiosios organizacijos atlikto pažeidimo pobūdį ir svarbą, kilusius padarinius, atsižvelgdama į viešojo pirkimo sutarties pobūdį ir vertę, į tai, kad viešojo pirkimo sutartis sudaryta prieš daugiau nei tris mėnesius, bei tai, kad skirtina bauda turi būti veiksminga, proporcinga ir turėti atgrasantį poveikį perkančiajai organizacijai (skatinti vengti VPĮ pažeidimų), neturi pagrindo sutikti su atsakovės apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais dėl paskirtos baudos nepagrįstumo. Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėjamu atveju paskirta bauda ir jos dydis yra proporcingas padarytam perkančiosios organizacijos pažeidimo pobūdžiui. Be to, svarbi aplinkybė, sprendžiant dėl alternatyvios sankcijos skyrimo, yra tai, kad pirkimas yra susijęs su tarptautinių įsipareigojimų vykdymu, todėl sutarties trukmės sutrumpinimas laikytinas neproporcinga sankcija, dėl kurios taikymo galėtų kilti grėsmė laiku neužtikrinti tinkamų sąlygų sąjungininkų priėmimui.
68. Teisėjų kolegija atmeta atsakovės argumentą, kad teismas padarė klaidą, baudos dydį apskaičiuodamas pagal sutarties vertę kartu su PVM. Pažymima, kad teismų praktikoje baudos dydis skaičiuojamas nuo sutarties vertės kartu su PVM (pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-427-378/2018; 2020 m. vasario 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-140-916/2020; 2020 m. liepos 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-220-969/2020).
69. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas, skirdamas alternatyvią sankciją, išsamiai motyvavo sprendimą, nurodė tiek teisinį, tiek faktinį pagrindą, individualizavo baudos skyrimo sąlygas. Teismo paskirta 483 969,75 Eur bauda, sudaranti apie 2,5 proc. sutarties vertės, yra proporcinga padarytam pažeidimui, atitinka kasacinio teismo suformuotus veiksmingumo, proporcingumo ir atgrasymo kriterijus, todėl nėra pagrindo ją sumažinti ar pakeisti kita sankcija.
70. VPĮ 107 straipsnio 2 dalis numato, kad tiekėjui, kuris mano, kad perkančioji organizacija nesilaikė VPĮ reikalavimų ir tuo pažeidė jo teisėtus interesus, įstatymas suteikia teisę kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo. Pažymėtina, kad kasacinio teismo praktikoje tiekėjo teisė reikalauti iš perkančiosios organizacijos atlyginti patirtą žalą (VPĮ 101 straipsnio 1 dalies 2 punktas) pripažįstama tada, jei šis reikalavimas grindžiamas įsiteisėjusiu teismo sprendimu, kuriuo pripažinta, kad perkančiosios organizacijos sprendimas, dėl kurio jis nebuvo pripažintas viešojo pirkimo laimėtoju, yra neteisėtas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-359-469/2018, 54 punktas). Taigi, akcentuotina, kad viešojo pirkimo procedūras pripažinus neteisėtomis sudaryta viešojo pirkimo sutartis gali būti išsaugoma, tačiau tokiu atveju įstatymų leidėjas nustatė

tiekėjos (šiuo atveju ieškovės) pažeistų teisių gynimo tvarką kreipiantis į teismą dėl žalos, patirtos perkančiajai organizacijai priėmus neteisėtą sprendimą, atlyginimo.

Dėl procesinės bylos baigties ir bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

71. Apibendrinama šioje nutartyje nurodytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas teisingai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias viešųjų pirkimų teisinius santykius, taip pat nepažeidė proceso teisės normų, tinkamai įvertino byloje susiklosčiusią faktinę situaciją ir ieškovės ieškinį patenkino iš dalies turėdamas tam tiek faktinį, tiek teisinį pagrindą, todėl ieškovės, atsakovės ir trečiojo asmens apeliaciniai skundai atmetami, o Kauno apygardos teismo 2026 m. gegužės 4 d. sprendimas paliekamas nepakeistas (CPK 326 straipsnio 1 dalies 1 punktas).
72. Atsižvelgiant į priimamą procesinį sprendimą, kuriuo ieškovės, atsakovės ir trečiojo asmens apeliaciniai skundai atmetami, bylinėjimosi išlaidos apeliacinės instancijos teisme ieškovei, atsakovei ir trečiajam asmeniui nepriteisiamos (CPK 93, 98 straipsniai).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 331 straipsniu,

n u t a r i a :

Kauno apygardos teismo 2026 m. gegužės 4 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Teisėjai

Rūta Latvelė

Asta Pikelienė

Vigintas Višinskis